

Utbildningsinspektion i Höja rektorsområde, grundskola F-9 och särskola

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen inriktas mot sex områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sex områdena, som granskas utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till utbildning och omsorg
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning och stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och övriga författningar. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut, riktat till huvudmannen, angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i stadsdel Husie, Höja rektorsområde

Skolverket sände den 1 november 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Höja rektorsområde har bestått av undervisningsråden Lena Godin och Anna-Karin Falkenström. Besök i Höja rektorsområde inleddes den 5 april och avslutades den 7 april 2005.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Stadsdel Husie, Höja rektorsområde, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

På Højaskolan och Jägersroskolan genomfördes formella intervjuer med skolledningen, representanter ur den pedagogiska personalgruppen, elevvårdsteamet samt elever och föräldrar. Under inspektionen gjordes också besök i pågående verksamhet.

Inspektörsteamet genomförde också intervju med ledningspersonal och föräldrarepresentanter på Kärnhuset samt besökte verksamheten, dock inte medan undervisningen pågick.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Stadsdel Husie, Höja rektorsområde	Antal barn/elever
Förskoleverksamhet	150
Skolbarnsomsorg	200
Förskoleklass	45
Grundskola	630
Träningskola	17

Allmänt om Höja rektorsområde

Höja rektorsområde omfattar Højaskolan, Jägersroskolan och Kärnhuset, en särskoleenhet som vänder sig till barn med diagnosen autism. I rektorsområdet finns också fyra förskolor med totalt tio avdelningar. Utbildningen vid Højasko-

lan omfattar verksamhet från förskoleklass till och med årskurs 9, totalt cirka 530 elever.

Den ursprungliga skolan byggdes i mitten av 1960-talet och renoverades 1996, samtidigt som skolan byggdes ut till sin nuvarande storlek.

Skolans upptagningsområde är socioekonomiskt varierat och eleverna kommer från såväl villabebyggelse som hyreshusområden med omfattande social problematik. Skolan tar emot ett stort antal elever från andra stadsdelar. Ett 80-tal har sin bostadsadress i Rosengård men har sökt sig till Höja utifrån föräldrarnas önskemål. Det finns också elever som av kurator eller barn- och ungdomspsykiatriska kliniken rekommenderats att flytta till Højaskolan för att få en lugnare skolmiljö. Över 200 elever står i kö för en plats på skolan.

Verksamheten på Jägersroskolan tar emot strax under 150 elever och omfattar en förskoleklass, skolbarnsomsorg och skola för elever i årskurserna 1-5. På platsen för Jägersroskolan har funnits en skola sedan i slutet av 1960-talet. 1997 ersattes den av paviljongbyggnader som renoverats på senare tid. Idrott och hälsa, slöjd och musik genomförs på Højaskolan.

Skolans upptagningsområde är i likhet med Højaskolan varierat. Stor del av eleverna bor i närliggande villakvarter men inom upptagningsområdet finns också bostadsområden med stora socioekonomiska skiftningar.

Kärnhuset omfattar förskoleverksamhet, skola, fritidshem och ett korttidsboende. 11 elever, fördelade på fyra avdelningar, får sin undervisning i skolan. Sex barn deltar i förskolans verksamhet.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Intervjuer med elever, skolläring, personalrepresentanter och föräldrar på Højaskolan ger övervägande en positiv bild av resultatet av skolans ansträngningar för att skapa ett utvecklande och gott klimat för eleverna. Följande citatsammanställning kan ge en beskrivning av de samlade utsagorna. "Vi trivs och känner oss trygga, något enstaka fall av mobbning har kanske förekommit men inget man inte lyckats reda ut. Klimatet är tillåtande, vi bryr oss om varandra och det finns för det mesta öppna vägar mellan elever av skiftande nationalitet." Språkbruket på skolan har stundtals varit tufft och ordningsreglerna har inte hållits tillräckligt aktuella. Tillståndet på skolan har dock förbättrats på senare tid och trots att skolan är ganska stor känner eleverna varandra väl. Det har förekommit rasistiska uttalanden bland de äldre eleverna och i någon klass har det varit stökigt men med hjälp av rektorns och kuratorns insatser har man kommit till rätta med problemen. Sammantaget dominerar de positiva uttalandena även om eleverna också påtalar att vuxentätheten på skolgården stundtals är gles och personalens reaktioner kan dröja då eleverna behöver hjälp.

På Jägersroskolan gav elever såväl som personalrepresentanter och föräldrar övervägande samstämmiga beskrivningar av klimatet på skolan, beskrivningar som inte till alla delar var av samma positiva slag. Flera elever gav uttryck för att de kände rädsla inför att gå till skolan. Elevernars oro för att råka ut för stökiga kamrater och hamna i bråk på skolgården eller på väg till eller från skolan

var påtaglig. Eleverna berättade också att de inte sällan tilltalades på ett otrevligt sätt av någon eller några i personalgruppen, företrädesvis i förskoleklassen och på fritidshemmet.

Personalen bekräftade i någon mån elevernas upplevelser och menade att tillståndet på skolan hade försämrats i takt med att elevunderlaget fått en annan struktur. Antalet elever med bakgrund i socialt belastade familjer hade ökat och elever från den egna stadsdelen valde i allt större utsträckning mindre fristående skolor.

Flertalet föräldrar menade att Jägersroskolans arbete med normer och värden till delar hade misslyckats. ”Det finns barn som saknar respekt, det är stökigt på rasterna och också på lektionstid i vissa klasser och barnen kan riskera att attackeras av gäng som väntar på att få gå i slagsmål. Men det är än värre att det finns personer i personalgruppen som kränker våra barn med tillsägelser som är ovänliga och förolämpande”.

Stadsdelen har i sina mål formulerat att barnens inflytande skall öka genom val av ämnesområden, planering och genomförande. Utifrån de iakttagelser som inspektörsteamet kunde göra under sitt besök på de båda skolorna och också utifrån intervjuer med elever, föräldrar och personalrepresentanter framgick emellertid att elevernas möjlighet att ha inflytande över sitt skolarbete och sin miljö var ett område som behöver utvecklas. Att skolorna skapat organisationer för ett formellt inflytande via klassråd och elevråd är tydligt men ytterligare arbete återstår för att ge eleverna bättre överblick och sammanhang över det dagliga arbetet. Flertalet elever menar att det finns möjlighet att göra val och påverka sitt arbete under lektionerna men utifrån inspektörsteamets bedömning finns det anledning att vidareutveckla arbetssättet på båda skolorna för att i större utsträckning anpassa undervisningen till den enskilde elevens behov, mognad och kunskapsnivå.

Av elevintervjuerna framgick att informationen till eleverna avseende kursplaner och betygsriterier varierade och man kände sig ganska okunnig i detta avseende. En del elever menade att man kan ha en bra dialog tillsammans med vissa lärare medan andra helt väljer bort sådan information. Föräldrarna uttryckte sig inte heller på ett sätt som tydde på att de blivit tillräckligt informerade, vare sig om kursplaner eller om betygsriterier. Idrott- och hälsa utgjorde undantaget.

Rektorsområdets redovisning av elevernas kunskaper i de nationella ämnesproven i årskurs 5, visar att det var sex elever av 79 som inte nådde målen i svenska, sju elever gjorde ett otillräckligt resultat i matematik och tio elever nådde inte målen i engelska.

Av nedanstående tabell framgår att eleverna på Højaskolan når ett sämre resultat i jämförelse med riksgenomsnittet och Skolverkets s.k. SALSA-verktyg (Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala Sambandsanalyser) visar att skolans resultat med hänsyn tagen till föräldrars utbildningsbakgrund, andelen pojkar och andelen elever med utländsk bakgrund ligger under förväntat värde.

Tabell 1 Resultat för elever i skolår 9

	Höjaskolan 2002	Höjaskolan 2003	Höjaskolan 2004	Riket 2004
Andel elever (%) i årskurs 9 som nått målen i alla ämnen	63,8	60,0	60,4	75,9
Andel elever (%) som är behöriga till nationellt program	77,6	79,4	76,9	89,6
Genomsnittligt meritvärde (poäng)	192,6	202,2	196,2	206,9

Mot bakgrund av att resultaten över tid har försämrats gör inspektörerna bedömningen att ytterligare ansträngningar måste göras för att nogsamt följa och värdera elevernas resultat. Vidare bör måluppfyllelsen analyseras i samtliga ämnen och tid avsättas för pedagogiska diskussioner om måluppfyllelse, kunskaps-syn och lärande. Ett gemensamt fungerande system för att dokumentera den enskilde elevens kunskapsutveckling saknas på Jägersroskolan, något som är angeläget att ta fram.

Sammanfattningsvis gör inspektörsteamet bedömningen att skolans ansträngningar för att skapa goda normer och värden hos eleverna till stora delar varit framgångsrikt på Höjaskolan medan resultatet i detta avseende inte är tillfyllt på Jägersroskolan. Här måste ansträngningar göras för att komma till rätta med den oro som elever såväl som föräldrar ger uttryck för.

Resultatet av skolans insatser för att ge eleverna möjlighet att i takt med stigande ålder ha inflytande över sitt skolarbete får betraktas som otillräckliga, stadsdelens och skolans målsättning får inte tillräckligt genomslag i detta avseende.

Inspektörsteamet bedömer att elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen bör analyseras och ytterligare ansträngningar göras för att förbättra resultaten. Vidare bör kunskapssynen och elevernas lärande diskuteras och analyseras i rektorsområdet.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

Det bedrivs ett kontinuerligt värdegrundsarbete på båda skolorna. Kamratstöd-jarverksamhet, kompisamtal, temaveckor och samarbetsövningar och pågående samtal i klasserna är några exempel på personalens arbetsinsatser för att eleverna skall få möjlighet att utveckla ett förhållningssätt i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. I detta arbete tar elevvårdsteamet en aktiv del.

Personalrepresentanterna på Höjaskolan berättar att hela personalgruppen är involverad i skolans värdegrundsarbete, riktlinjer finns upprättade och det är påtagligt att det finns en hög medvetenhet kring det angelägna i detta arbete. Av intervjuerna framgår emellertid att det finns de som efterlyser en stadieövergripande återsamling kring skolans gemensamma ordningsregler.

Att värdegrundsarbetet har en framskjuten plats också på Jägersroskolan är påtagligt men mot bakgrund av de missförhållanden som trots det finns på sko-

lan är det angeläget att beredskapen höjs och en konkret handlingsplan upprättas så snart som möjligt för att komma till rätta med elevernas arbetsmiljö.

En mobbningsplan har arbetats fram i rektorsområdet. Planen är emellertid begränsad så till vida att den ökar beredskapen för mobbning medan det saknas vägledning i arbetet för att möta andra typer av kränkningar, till exempel i relationen mellan vuxna och elever.

Den formella organisationen kring klassråd och elevråd förefaller vara tydlig men eleverna påtalar att diskussionerna i alltför hög grad tenderar till att begränsa sig till rent praktiska frågor. Med stöd och utbildning kan eleverna bättre ta tillvara möjligheten att i högre grad arbeta i demokratiska former.

På skolorna i rektorsområdet erbjuds eleverna skolhälsovård enligt skolförfattningarna och på båda skolorna pågår ett hälsofrämjande arbete.

Samverkansformer med socialtjänsten kring utsatta barn har arrangerats i rektorsområdet, till exempel i form av förebyggande insatser, nattvandrare och föräldrautbildningar men flera representanter ur personalgruppen menar att kontakten mellan skolan och socialtjänsten skulle kunna bli långt bättre om den ömsesidiga dialogen inte hindrades med hänvisning till sekretessregler.

Flertalet föräldrar uttrycker sig positivt avseende kontakten med skolan. Föräldrarna upplever att de får god information och lärarna finns tillgängliga när så behövs. Däremot finns det en irritation över att skolan ibland väljer att hålla öppet hus istället för traditionella utvecklingssamtal. Föräldrarna menar att samtliga lärare inte alltid finns på plats vid dessa tillfällen, samtalsstiden är knapp och dessutom känner man inte att samtalen sker ostört. Inspektörsteamet gör därför bedömningen att organisationen härvidlag bör förbättras.

Kärnhuset

Verksamheten på Kärnhuset har under senare år varit utsatt för påfrestningar. Personalomsättningen har varit mycket stor, till en del beroende av föräldraleligheter, och ansvaret har kommit att vila tungt på den fasta personalen. Bristen på sökande till lediga tjänster har lett till att ett antal medarbetare helt eller delvis har saknat förkunskaper om autism och i de flesta fall har detta lett till att anställningen blivit kort. Alla intervjurepresentanter beskriver en ganska samstämmig bild i detta avseende. Instabiliteten har lett till att personalen och än mindre eleverna fått möjlighet att skapa hållbara relationer. Arbetsklimatet är följaktligen ansträngt och föräldrarna är tveksamma till att ett önskat resultat kan uppnås även om man menar att personalen är engagerad och gör sitt bästa.

Personalen på Kärnhuset framhåller vikten av att ha en tät och god kontakt med föräldrarna. Utvecklingssamtalen, som genomförs en eller flera gånger varje termin, utgör en viktig förbindelselänk mellan hemmen och skolan. Då flertalet elever åker till skolan via skolskjuts sker de ömsesidiga kontakterna i övrigt per telefon eller genom skriftlig brevväxling. Skolan kallar till föräldramöte en gång varje termin, något som föräldrarna numera menar fungerar bra. Föräldramöten har tidigare inte genomförts med regelbundenhet.

Hösten 2004 gjorde Arbetsmiljöverket en utredning på Kärnhuset som bland annat ledde till att elevantalet minskade och att vissa förändringar gjordes i lokalerna.

Vidare har det vid inspektionen framkommit att en översyn av organisationen av verksamhet för autistiska barn pågår i Malmö.

Sammanfattningsvis gör inspektörsteamet bedömningen att det på skolorna i rektorsområdet sker ett medvetet arbete för att skapa en god psykosocial och fysisk arbetsmiljö väl i överensstämmelse med allmänna mål och den värdegrund som läroplanens riktlinjer anger.

Det finns dock anledning att uppmärksamma de signaler som framkom under inspektionen på Jägersroskolan som tyder på att ytterligare ansträngningar måste göras för att säkra att elever inte utsätts för kränkningar vare sig av elever eller av personer ur personalgruppen.

Utifrån de iakttagelser som inspektörsteamet kunde göra under besöket på Kärnhuset synes det nödvändigt att situationen för eleverna, personalen och också föräldrarna blir grundligt utredd.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Verksamheten på Højaskolan är organiserad i pedagogiska spår som sträcker sig från årskurs 1 till och med årskurs 9. På Jägersroskolan arbetar personalen i ett arbetslag till och med årskurs 5. Undervisande lärare följer sedan sina elever under årskurs 6 på Højaskolan för att därefter återvända till Jägersroskolan.

Rektorn vill genom de långsiktiga spåren skapa ett sammanhang och en kontinuitet för eleverna, ett arbetssätt som hon menar fått genomslag i organisationen även om hon är medveten om att ett fortsatt utvecklingsarbete är nödvändigt. Verksamheten i förskolan och förskoleklassen har till exempel ännu inte länkats samman med skolans spår men fortsatta ansträngningar skall framåt i tiden förverkliga att hela elevens utbildningslinje hänger ihop.

I de högre årskurserna ges eleverna möjlighet att vid några tillfällen varje vecka arbeta i så kallade arbetspass som har sin utgångspunkt i varierande arbetsformer. Vid dessa tillfällen har eleverna möjlighet att välja ämne och elevens mentor följer arbetet och resultatet. Under intervjun med eleverna framgår att detta är ett arbetssätt som uppskattas och som man gärna vill se en utökning av. Eleverna efterlyser också en undervisning som i långt högre grad är anpassad efter elevernas skiftande kunskapsnivåer.

Personalen i de lägre årskurserna berättar att man tidigare åldersblandade eleverna utifrån den enskilde elevens mognad och intressen, något man såg som en naturlig bas för organisationen och arbetet i arbetslaget. Samtidigt är man medveten om att meningarna bland personalen härvidlag går isär och idag vilar elevfördelningen på åldershomogena klasser med ett visst samarbete över klasser och årskursgränser. Personalen tillstår att samverkansformerna med förskolan fungerar mindre bra och man är också medveten om att samarbetet med förskoleklassen kunde utvecklas långt mer. ”Tiden räcker liksom inte till och vi har inget bra forum för pedagogiska diskussioner som inkluderar förskoleklassen.” Detta är ett uttalande som belyser situationen på såväl Højaskolan som Jägersroskolan.

Rektorn framstår som pedagogiskt tydlig och har uppenbart en pedagogisk strävan men trots det tenderar arbetsplats- och verksamhetsträffar ute i arbets-

lagen att ha karaktären av informationsträffar och ger inte i tillräcklig utsträckning utrymme för pedagogiska diskussioner, något som personalen efterlyser.

Arbetet kring elever i behov av särskilt stöd är organiserat för att tillgodose elevernas grundläggande stödbehov i klassrummet men på Höjaskolan finns också en organisation av mindre grupperingar utanför klassrummet. I en del grupper placeras eleverna under längre perioder men flera grupper är av det slaget att eleverna kan gå ut och in efter behov. Inspektörsteamet får beskrivningar som tyder på att organisationen kring elevvårdsarbetet, i första hand på Höjaskolan, är väl genomtänkt och de mindre grupperna har tillkommit utifrån klara ställningstaganden. Däremot gör inspektörsteamet bedömningen att man i rektorsområdet inte har en tillräckligt rättssäker hantering avseende beslut om placering i särskild undervisningsgrupp.

Den övervägande delen av de intervjuade grupperna uttrycker sig positivt avseende skolans generella möjligheter att ge elever det stöd de behöver för sin utveckling och sitt lärande även om flera hyser oro för att skolans ansträngningar för de så kallade gråzonsbarnen kan vara otillräckliga. Rektorn har en framträdande plats i elevvårdsarbetet och elevvårdskonferensen en tydlig ställning. Åtgärdsprogram används som ett vedertaget instrument och föräldrarna är involverade i arbetet. Det görs olika insatser i rektorsområdet för att säkerställa att inte elever i behov av stöd förbises. I detta arbete är dokumentation inför utvecklingssamtalen ett av verktygen. En aktuell arbetsplan för elevomsorgen, bokstavskontroller, tester, kontinuerliga prov och utvärderingar är andra metoder för att följa elevernas kunskapsutveckling. Mot bakgrund av att 40 procent av eleverna i årskurs 9 inte når målen i alla ämnen finns det emellertid anledning att systematiskt reglera dessa insatser ytterligare för att säkerställa resultatuppföljningen under hela elevens skolgång.

Kärnhuset

Verksamheten på Kärnhuset är organiserad i fyra åldersblandade avdelningar och personalgruppen omfattar 15 personer varav flertalet har heltidsanställningar.

Personalrepresentanterna berättar att man på Kärnhuset arbetar enligt en metod, benämnd Teachmetoden. Under en följd av år har det funnits en kärngrupp bland personalen med stor kunskap om detta sätt att arbeta men som nämnts i tidigare avsnitt har personalomsättning lett till att det pedagogiska arbetet inte längre kunnat hålla samma tydliga fokus. Trots det förmedlar personalen en säkerhet om sitt uppdrag och ger också uttryck för att arbetet med eleverna sker på ett kvalificerat och respektfullt sätt. Personalen efterlyser möjlighet att i större utsträckning kunna delta i det utvecklings- och forskningsarbete som sker såväl nationellt som lokalt och skulle, med stöd av sådan kunskap och erfarenhet, vilja få igång det pedagogiska utvecklingsarbetet.

Verksamheten på Kärnhuset har tidigare varit upplagd med utgångspunkt från att hela dagen är att betrakta som en sammanhållen skoldag. En organisationsförändring, som genomförts under våren 2005, har lett till att dagsrutinerna delats i ett skolpass på förmiddagarna för att efter lunch övergå till aktiviteter som mer är av karaktären fritidsverksamhet. I samband med detta har personaltäteten reducerats, något som föräldrarna är missnöjda med.

Verksamhet för äldre elever med autism är förlagd till stadsdel Kirseberg. Det har under inspektionen på olika sätt framkommit att samverkansformerna mellan verksamheterna fungerar mindre bra. Personalen menar att det grundläggande synsättet vid de båda enheterna måste vara samstämmigt, kontakterna täta, överlämnanderutiner tydliga och övergången för den enskilde eleven i långt större utsträckning vila på ställningstaganden med hänsyn tagen till elevens individuella utvecklings- och kunskapsnivå. Detta är faktorer som inte fungerar, brister som personalen menar hindrar en positiv kontinuitet för elevernas utveckling.

Sammanfattningsvis gör inspektörsteamet bedömningen att skolledningens och personalens ansträngningar för att än mer utveckla det pedagogiska arbetet i riktning mot nationella och lokala styrdokument pågår och ett fortsatt arbete är planerat.

På Höjaskolan används definierade metoder för att följa och dokumentera elevernas kunskaper och en fungerande organisation för att möta elever med behov av stöd men på Jägersroskolan krävs, som tidigare beskrivits, ett fortsatt arbete för att få en samstämmighet kring uppdraget att följa den enskilde elevens kunskapsutveckling.

Inspektörsteamet vill slutligen göra skolledningen uppmärksam på att beslut skall fattas efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare då det är aktuellt med en placering i särskild undervisningsgrupp. Mot bakgrund av detta gör inspektörsteamet bedömningen att hanteringen härvidlag inte lever upp till skolförfattningarna.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Rektorn, som har det övergripande ansvaret för verksamheten i Höja rektorsområde, började sin anställning i rektorsområdet år 2000. Hon har till sin hjälp fyra biträdande rektorer, en av dem med ansvar för verksamheten på Kärnhuset och en med inriktning mot förskoleverksamhet och skola inom område Jägersro. Skolledningen i övrigt är organiserad enligt en så kallad spårmodell som möjliggör för ledningen att ansvara för verksamheten i en långsiktig organisation.

Rektorn framstår som omtyckt och respekterad. Hon är mycket väl känd i hela organisationen och ger intrycket av att ha en tydlig och uttalad viljeinriktning avseende det pedagogiska utvecklingsarbetet. Rektorn är medveten om att ett utvecklingsarbete stundtals leder till meningsskiljaktigheter men trots det uttrycker hon det angelägna i att arbetet fortskrider, samtidigt som hon framhåller att detta skall ske på ett sätt som ger medarbetarna möjlighet att komma till tals.

Elevvårdarbetet framstår som ett prioriterat ansvarsområde och ledningen värnar om att i så stor utsträckning som möjligt tillförsäkra alla elever deras rätt till stöd.

Insatserna för att följa upp och utvärdera arbetet är enligt skolledningen såväl som personalen ständigt pågående i rektorsområdet. Fortlöpande samtal med eleverna och mer eller mindre kontinuerliga skriftliga utvärderingar ligger till grund för att säkerställa kvalitetsarbetet i rektorsområdet. I samband med vårterminens avslutning samlas personalen och skolledningen under två dagar och

utvärderar skolornas olika insatser och resultat, ett arbete som dokumenteras och som utgör en del av underlaget till rektorsområdets kvalitetsredovisning.

Sammanfattningsvis finner inspektörsteamet att skolledningen lägger stor vikt vid att implementera nationella och lokala styrdokument och visar stort ansvar för att tillgodose elevernas rätt till utveckling och utbildning. Inspektörsteamet finner vidare att det finns ett fungerande system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

5. Tillgång till utbildning och omsorg

Förutom skriftlig information som finns att tillgå kan information om rektorsområdet hämtas på kommunens webbplats.

Vid tiden för inspektionsbesöket omfattade språkvalet tyska, franska och spanska samt fördjupning i engelska.

På Höjaskolan finns någon enstaka elev med funktionshinder och skolan har anpassats för att möta elevens behov.

35 procent av eleverna har annat modersmål än svenska och information om modersmålsundervisning sker i samband med läsårsstarten. Knappt hälften av de berättigade eleverna deltar i undervisningen. Svenska som andraspråk erbjuds också på skolan och sköts av lärare som har utbildning för att undervisa i detta ämne. Studiehundledning på modersmålet förekommer liksom även men det är endast ett fåtal elever som väljer att delta.

På skolorna i rektorsområdet finns en organisation kring elevens val men det är tveksamt om det i personalgruppen eller bland eleverna finns en medvetenhet härvidlag. Personalen hänvisar till att det är möjligt för eleverna att välja fördjupningsområde under arbetspassen eller då eleven fullgjort sina uppgifter i slutet av en lektion. På Jägersroskolan arbetar eleverna med en gemensam aktivitet under en lektion varje vecka. Syftet med elevens val är att eleverna med utgångspunkt från sina egna intressen skall få tillfälle att välja, bredda och fördjupa sina kunskaper. Inspektörerna bedömer med utgångspunkt härifrån att arbetssättet i rektorsområdet inte motsvarar bestämmelserna om elevens val.

I skollagen finns angivet att avgifter får förekomma vid enstaka tillfällen men storleken på avgiften får endast innebära en obetydlig kostnad för eleverna. Mindre avgifter förekommer emellertid, till exempel i samband med utflykter. Det finns därför anledning att i rektorsområdet se över policyn i detta avseende.

Sammanfattningsvis gör inspektörsteamet bedömningen att skolorna inom Höja rektorsområde erbjuder god tillgång till pedagogisk verksamhet och utbildning och ger i övrigt bra information om skolorna och dess utbud.

Inspektörerna gör emellertid bedömningen att arbetet med elevens val inte motsvarar bestämmelserna.

6. Resurser

Pedagogerna på skolan har med något undantag utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver och enligt rektorn har det hittills inte varit några problem att rekrytera utbildad personal. Personalomsättningen är låg men då elevantalet sjunkit har man i några fall tvingats säga upp nyanställd personal. En

plan för kompetensutveckling finns upprättad och personalintervjuerna tyder på att man är nöjd med det fortbildningsutbud som erbjuds.

Højaskolan är till sin konstruktion oflexibel och mindre utrymmen som lämpar sig för mindre elevgrupper saknas men lokalerna är ljusa och fräscha och personalen såväl som eleverna ger övervägande positiva omdömen om möblering och utsmyckning. På Jägersroskolan har ansträngningar gjorts för att skapa bättre förutsättningar för avskildhet och gruppaktiviteter, men trots det är lokalerna ett hinder för personalens möjligheter att forma mindre eller större elevgrupper.

Skolornas datorer syns vara av god kvalitet i de lägre årskurserna men personalrepresentanter såväl som elever i årskurserna 7-9 påtalar behovet av en datorpark som bättre kan svara mot undervisningens behov. Uppfattningen om läromedel och annat material skiftar men enligt inspektörernas bedömning får detta anses hålla godtagbar standard.

Bland personalen på Kärnhuset finns såväl social- som specialpedagoger men hög omsättning bland personalen har lett till att den totala kompetensnivån sjunkit och flera medarbetare saknar relevant utbildning. Särskolans resursteam ger handledning till personalen och ny personal har kunnat erbjudas en introduktionsutbildning.

Lokaler och material på Kärnhuset håller utifrån inspektörsteamets bedömning godtagbar kvalitet.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att man i rektorsområdet använder sig av lärare, forskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva.

Inspektörerna gör vidare bedömningen att Højaskolans lokaler och läromedel är tilltalande medan motsvarande förutsättningar på Jägersroskolan har begränsningar även om personalen uppenbart gör vad de kan för att skapa en trevlig miljö.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten inom Højä rektorsområde övergripande är av god kvalitet och genom rektorns tydliga styrning får det pedagogiska arbetet i riktning mot nationella och lokala styrdokument fortsatt kraft.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden.

Inspektörsteamet gör bedömningen att arbetsmiljön för eleverna i vissa klasser på Jägersroskolan är otillfredsställande och insatser härvidlag måste ske skyndsamt.

Resultatet av arbetet i rektorsområdet för att ge eleverna möjlighet att i takt med stigande ålder ha inflytande över sitt skolarbete får betraktas som otillräckliga.

Inspektörsteamet gör vidare bedömningen att elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen bör analyseras och ytterligare ansträngningar göras för att förbättra resultaten. På Jägersroskolan krävs också ett fortsatt arbete för att få en samstämmighet kring uppdraget att på ett bättre sätt följa den enskilde elevens kunskapsutveckling.

Utifrån de iakttagelser som inspektörsteamet kunde göra under besöket på Kärnhuset synes det nödvändigt att situationen för eleverna, personalen och också föräldrarna blir grundligt utredd.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Beslut fattas inte i enlighet med skolförfattningarna vid placering i särskild undervisningsgrupp.
- Arbetet med elevens val bedrivs inte i enlighet med bestämmelserna.

Datum	Ort
2006-03-01	Lund

Lena Godin

Anna-Karin Falkenström